

ΤΑΧ. ΜΕΙΟ ΚΟΥΜΟΥΝΑΡΙΟΥ

Αρ. Αδείας
01-1323

ΙΩΑΝΝΗΣ
Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
"Όργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

■
Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 63ο - ΤΕΥΧΟΣ 680 ●
● ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021 ●

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Τό θεϊκό μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ

Χριστός Ἰησοῦς! Ποιός; Τό σπουδαιότερο ἐρώτημα στή ζωή μας. Ἀπό τήν ἀπάντησί του ἐξαρτᾶται ἡ ζωή ἢ ὁ θάνατός μας. Ἄν δέν γνωρίζεις τό γιατρό, πῶς θά ἐμπιστευθῆς τόν ἑαυτό σου στά χέρια του; Ἀλλοίμονο, ἂν δέν προσπάθησες νά πληροφορηθῆς περί τοῦ γιατροῦ, τοῦ μοναδικοῦ γιά τήν περίπτωσί σου. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ μοναδικός γιά τήν περίπτωσί μας. Σωτήρας ἀμαρτωλῶν δέν ὑπάρχει ἄλλος. Αὐτός μόνος εἶναι. Ἀλλοίμονο, ἂν γιά ὅλα φροντίζεις νά πληροφορηθῆς καί δέν προσπαθῆς νά πληροφορηθῆς γιά τό τί εἶναι ὁ Χριστός!

Ἔχουμε τήν ἀπολύτρωσι ἀπό τόν Χριστό. Ἔχουμε τήν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ἔχουμε τήν αἰώνια ζωή καί βασιλεία. Ὅλα αὐτά γιατί; Διότι ὁ Χριστός δέν εἶναι ἀπλῶς ἕνας ἄνθρωπος. Δέν εἶναι ἕνας ἄγγελος. Εἶναι ὁ Θεός ὁ ἀληθινός. Τήν ἀλήθεια αὐτή, πού εἶναι τό θεμέλιο τῆς πίστεώς μας, τουίζει πολύ ὁ ἀπόστολος Παῦλος στήν πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολή.

● Ὁ Χριστός εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καί εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου. Διπλοῦς τήν φύσιν. Εἶναι καί Θεός καί ἄνθρωπος. Εἶναι Θεάνθρωπος. Ὡς Θεός, ὡς Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου. Ὡς ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἡ τελεία εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου. Πῆρε «δούλου μορφήν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος» (Φιλιπ. β' 7). Ἔτσι ἐξηγεῖται καί τό πῶς ὄχι ἀπλῶς μπορούμε, ἀλλά καί ἐπιβάλλεται νά κατασκευάζουμε τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καί νά τήν προσκυνᾶμε. Ζωγραφίζουμε στήν εἰκόνα τήν ἀνθρώπινη φύσι, πού πῆρε ὁ Χριστός. Προσκυνοῦμε τό Θεανδρικό Πρόσωπό Του. Ὁμολογοῦμε τό μυστήριο τῆς σαρκώσεως καί τῆς ἀφράστου οἰκονομίας.

● Προτοῦ νά πάρη ὁ Χριστός τή μορφή τοῦ ἀνθρώπου ὑπῆρχε «ἐν μορφῇ Θεοῦ» (Φιλιπ. β' 6). Προτοῦ νά γίνῃ εἰκόνα καί τοῦ ὁρατοῦ ἀνθρώπου, ἦταν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου. «Ὅς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως» (Κολοσ. α' 15). Δηλαδή: «Αὐτός ὁ Χριστός, μέ τή σάρκωσί Του, εἶναι ὁρατή μορφή τοῦ ἀοράτου Θεοῦ. Ἔχει γεννηθῆ πρὶν ἀπό κάθε δημιουργημα».

• Ο Χριστός είναι τό δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Εἶναι εἰκόνα ἀπαράλλακτη τοῦ Θεοῦ Πατέρα. Ἡ ζωγραφιστή εἰκόνα, πού προσκυνούμε, δέν εἶναι τό πρωτότυπο. Εἶναι τό ἀντίγραφο τοῦ πρωτοτύπου. Ὁ Χριστός ὁμως ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀόρατου, δέν εἶναι τό ἀντίτυπο τῆς εἰκόνας τοῦ Πατέρα. Εἶναι εἰκόνα ἰσότυπος, ἀφοῦ σέ τίποτε δέν διαφέρει ἀπό τόν Θεό Πατέρα. Ὅλα ὅσα ἔχει ὁ Πατέρας, τά ἔχει καί ὁ Υἱός (Ἰωάν. ιστ' 15). «Ὡς Θεός καί Θεοῦ Υἱός, Θεοῦ εἰκόν, τό ἀπαράλλακτον δείκνυσιν» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 22,130).

Πρωτότοκος πάσης κτίσεως

Ὁ Θεός εἶναι ἀόρατος. Κανείς ποτέ δέν εἶδε τόν Θεό, «οἷός ἐστι». «Θεόν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενῆς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τόν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο» (Ἰωάν. α' 18). Ὁ Υἱός, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πού εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας μέ τόν Θεό Πατέρα, θέλησε νά σαρκωθῆ καί νά βρεθῆ στους κόλπους τῆς Παρθένου Μητέρας. Αὐτός ὁ Χριστός μᾶς φανέρωσε τόν Θεό Πατέρα (Ἰωάν. ιζ' 6).

• Ἄν ὁ Χριστός δέν ἦταν Θεός καί ἦταν κτίσμα τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέγανε οἱ ὀπαδοί τοῦ Ἀρείου καί ὅπως σήμερα λένε οἱ Χιλιαστές, τότε πῶς θά ἦταν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ; Εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ὁ Χριστός, διότι εἶναι Θεός, δέν εἶναι ἄνθρωπος ἢ ἄγγελος. Οἱ ἄγγελοι εἶναι ἀόρατοι, ἀλλά δέν ὀνομάζονται εἰκόνες τοῦ Θεοῦ.

• Ἀπόδειξις, ἐπίσης, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι Θεός ἀληθινός ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, ἀποτελεῖ καί τό «πρωτότοκος πάσης κτίσεως» (Κολοσ. α' 15). Ἄν ἦταν κτίσμα, ἔστω τό ἀνώτερο, θά τόν ὀνόμαζε ὁ ἀπ. Παῦλος «πρωτόκτιστον». Ἐτσι τόν ὀνομάζει; Ὁχι. Τόν ὀνομάζει Πρωτότοκον.

Εἶναι τόκος ὁ Χριστός, γέννημα τοῦ Πατέρα, ὄχι κτίσμα. Γεννήθηκε πρό

πάντων τῶν αἰώνων. Τό «πρωτότοκος» δέν δηλώνει σύγκρισι μέ τά κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Δέν εἶναι, δηλαδή, ὁ Χριστός ἄνθρωπος, πρῶτος ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους. Εἶναι «πρωτότοκος πάσης κτίσεως». Στήν κτίσι δέν ὑπάρχουν μόνο ἄνθρωποι· ὑπάρχουν καί λιθάρια. Ἄν, λοιπόν, ὁ Χριστός εἶναι πρῶτος ἀπό τούς ἀδελφούς ἀνθρώπους, ἐρωτᾶται: Ἀδελφοί του εἶναι καί τά λιθάρια;

• Ἄρα τό «πρωτότοκος πάσης κτίσεως» ἀπλῶς τόν χρόνο φανερώνει, ὅτι, δηλαδή, ὁ Χριστός γεννήθηκε πρὶν ἀπό κάθε κτίσι, πρὶν ἀπό τόν χρόνο. Τό «πρωτότοκος» ἀναφέρεται στό πρὶν, δέν ἀναφέρεται στό μετᾶ.

• Πρωτότοκος καί μονογενῆς Υἱός τῆς Παρθένου.

• Πρωτότοκος καί μονογενῆς Υἱός τοῦ Θεοῦ Πατέρα.

Δημιουργικός Λόγος

Ὁ Χριστός δέν εἶναι κτίσμα. Εἶναι ὁ Κτίστης καί Δημιουργός τῶν ἀπάντων. «Ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τά πάντα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαί εἴτε ἐξουσία. Τά πάντα δι' αὐτοῦ καί εἰς αὐτόν ἐκτίσται» (Κολοσ. α' 16).

• Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Δημιουργικός Λόγος. Εἶναι «ὁ τεχνίτης καί δημιουργός» (Ἑβρ. ια' 10). Εἶναι «ὁ παντεχνήμων Λόγος», ὅπως τόν ὀνομάζει ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Εἶναι ἡ αἰτία καί ὁ σκοπός τῆς δημιουργίας. «Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καί χωρίς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέ ἓν ὃ γέγονεν» (Ἰωάν. α' 3).

• Ὁ Παῦλος δέν λέει μόνο τό «δι' αὐτοῦ». Λέει καί τό «εἰς αὐτόν». Δέν λέει μόνο, ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἡ ὀργανική αἰτία τῆς δημιουργίας. Λέει καί «ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τά πάντα». Φανερώνεται μία ἐσωτερικώτερη σχέσις τοῦ Δημιουργικοῦ Λόγου μέ τά δημιουργήματα. Ὁ Πατήρ εὐδόκησε. Καί ὁ Υἱός καί Λόγος ἔσπευσε νά ἐκτελέσῃ τήν εὐδοκία τοῦ Πατρός.

Καί ἡ ἄλλη ἐρμηνεία γιά τό «ἐν αὐ-

τῶ» είναι αξιόλογος: Ὅλα τὰ δημιουργήματα ὑφίσταντο ἀϊδίως στή σκέψη τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ὑπῆρχε τὸ σχέδιο, πού ἐκτελέστηκε, ὅταν «τά πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο».

● Ἄλλ' ἐκεῖνο, πού φανερώνει τήν ἀπειρή ἀνωτερότητα τοῦ Χριστοῦ ἔναντι ὄλων τῶν κτισμάτων, εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς δημιουργίας. Ἀπό ποιόν δημιουργήθηκε ὁ κόσμος; Ἀπό τόν Χριστό. Γιά ποιόν δημιουργήθηκε ὁ κόσμος; Γιά τόν Χριστό. «Τά πάντα δι' αὐτοῦ καί εἰς αὐτόν ἐκτισται» (Κολοσ. α' 16).

Ὁ Χριστός εἶναι καί ἡ αἰτία καί ὁ σκοπὸς τῆς δημιουργίας. Εἶναι ἡ ἀρχή καί τὸ τέλος. Εἶναι τὸ Α καί τὸ Ω. «Ἐγὼ τὸ Α καί τὸ Ω, ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος, ἀρχή καί τέλος» (Ἀποκ. κβ' 13).

Ὁ Χριστός ὡς Θεός ἐπλασε τόν κόσμο. Ὡς Θεάνθρωπος τόν ἀνέπλασε. Ἡ κτίσις ξανακαινουργιώνεται ἐν Χριστῶ: «καινοὺς οὐρανοὺς καί καινὴν γῆν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν» (Β' Πέτρ. γ' 13). «Ἀνακεφαλαιώνονται τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῶ» (Ἐφεσ. α' 10).

● Τὴν ἀλήθεια, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι καί ἡ δημιουργικὴ αἰτία καί ὁ σκοπὸς τῆς δημιουργίας, τονίζει καί ἄλλοι ὁ Παῦλος: «Ἐξ αὐτοῦ καί δι' αὐτοῦ καί εἰς αὐτόν τὰ πάντα. Αὐτῶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν» (Ρωμ. ια' 36).

Πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων

Δέν ὑπάρχει χρόνος, πού δέν ὑπάρχει Χριστός. Ὁ Χριστός ὑπάρχει πάντοτε, «αἰεὶ ὢν, ὡσαύτως ὢν». Προτοῦ νά ὑπάρχουν ἄνθρωποι, προτοῦ νά ὑπάρχη τὸ σύμπαν, προτοῦ νά ὑπάρχουν τὰ ἄστρα, προτοῦ νά ὑπάρχη ὁ ἥλιος, προτοῦ νά ὑπάρχη ἡ γῆ, προτοῦ νά ὑπάρχουν οἱ ἄγγελοι, ὑπῆρχε ὁ Χριστός, ὡς Υἱὸς καί Λόγος τοῦ Θεοῦ. «Καί αὐτός ἐστι πρὸ πάντων. Καί τὰ πάντα ἐν αὐτῶ ἐκτισται» (Κολοσ. α' 17).

Δέν λέει ὁ Παῦλος, ὅτι ὁ Χριστός «πρὸ πάντων ἐκτίσθη», ἀλλά λέει: «Πρὸ πάντων ἐστίν».

● Εἶναι «ὁ ΩΝ, ὁ ΥΠΑΡΧΩΝ». Ἄν δέν ὑπῆρχε, πῶς θά δημιουργοῦσε τόν κόσμο; Τόν δημιούργησε, διότι ὑπάρχει. Καί ὑπάρχει «πρὸ πάντων τῶν αἰώνων». Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε μόνο αἰώνιοι, δέν εἴμαστε ἀίδιοι. Δηλαδή, τὸ μέλλον μας εἶναι ἀπειρο, ὄχι ὁμως καί τὸ παρελθόν μας. Δέν ἔχουμε τέλος, ἀφοῦ θά ζοῦμε αἰώνια. Ἄλλ' ἔχουμε ἀρχή. Κάποτε δέν ὑπῆρχαμε.

● Ὁ Χριστός εἶναι καί αἰώνιος, ἀφοῦ δέν ἔχει τέλος, εἶναι καί ἀίδιος, ἀφοῦ δέν ἔχει ἀρχή. «Μήτε ἀρχὴν ἔχει μήτε τέλος» (Ἐβρ. ζ' 3). Ὁ Χριστός δέν ἔχει ἀρχή. Εἶναι ἡ Ἀρχή. «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» (Ἰωάν. α' 1).

● Ὑπάρχουν τὰ σύμπαντα διότι ὁ Χριστός δέν εἶναι μόνο δημιουργὸς καί κτίστης, ἀλλ' εἶναι καί κυβερνήτης καί συντηρητὴς καί προνοητὴς τοῦ κόσμου. Ἐνα κτήριο δέν ἀρκεῖ νά σχεδιασθῆ καί νά κατασκευασθῆ. Χρειάζεται καί συντήρησι.

● Ὁ Χριστός δέν εἶναι μόνο Αὐτός, πού σχεδίασε καί κατασκεύασε τόν ὠραῖο κόσμο, τὸ ἄπειρο σύμπαν. Εἶναι καί ὁ συντηρητὴς καί προνοητὴς τοῦ κόσμου. Αὐτός δρομολογεῖ τίς κινήσεις τῶν ἀστέρων. Αὐτός φροντίζει γιά τὰ ὠραῖα τῆς γῆς, πού δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι τὴν καταστρέφουν (Ρωμ. ἡ' 22). Τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ τονίζουν οἱ λόγοι: «Καί τὰ πάντα ἐν αὐτῶ συνέστηκε». Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Εἰς αὐτόν κρέμαται ἡ πάντων ὑπόστασις» (Ε.Π.Ε. 22, 134). Μετάφρασις: Ὅλων ἡ ὑπαρξίς ἐξαρτᾶται (κρέμεται) ἀπὸ τόν Χριστό. Συγκρατεῖ τὰ πάντα.

Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας

Νέα κτίσις εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Γιά νά γίνῃ ἡ νέα κτίσις, χρειάστηκε νά... κτισθῆ ὁ Κτίστης, νά δημιουργηθῆ ὁ Δημιουργός, νά γίνῃ ἄνθρωπος ὁ Θεός Λόγος! Ὁ Δημιουργικὸς Λόγος ἐγινε Σαρκωμένος Λόγος. Αὐτός, πού γεννήθηκε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ἀπὸ τόν

Θεό Πατέρα, ως Θεός, τώρα γεννᾶται ἐν χρόνῳ ἀπὸ τῆν Παρθένο Μητέρα, ὡς ἄνθρωπος.

- Γιά νά γίνη ἡ παλαιά κτίσις, ὁ Δημιουργικός Λόγος χρησιμοποίησε τόν λόγο Του. «*Ἐἶπε καί ἐγενήθησαν*». Γιά νά γίνη ἡ νέα κτίσις, ἡ Ἐκκλησία, ὁ Σαρκωμένος Λόγος χρειάστηκε νά προσφέρῃ τό Αἷμα Του.

- Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός εἶναι ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας. «*Καί αὐτός ἐστίν ἡ κεφαλή τοῦ σώματος, τῆς Ἐκκλησίας ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτός πρωτεύων*» (Κολοσ. α' 18).

- Πρῶτος σέ ὄλα ὁ Χριστός. Πρῶτος ὡς δημιουργός τῆς κτίσεως. Πρῶτος ὡς κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας. Πρῶτος ὡς ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων. Πρῶτος καί γιά μᾶς, ὡς τό ἀγαπητότερο καί ποθεινότατο πρόσωπο.

Πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν

Ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, ἀφοῦ δέν μπορούσε ἡ φθορά νά κρατήσῃ δέσμιον τόν Ἀρχηγό τῆς ζωῆς. Ἄλλ' ἢ μία Ἀνάστασις γίνεται πολλές ἀναστάσεις. Ὁ Χριστός εἶναι «*πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν*». Γιά δεύτερη φορά στήν πρὸς Κολοσσαεῖς ὑπάρχει τό «*πρωτότοκος*». Ὁ Χριστός εἶναι «*πρωτότοκος πάσης κτίσεως*», ἀφοῦ γεννήθηκε ἀπὸ τῆν οὐσία τοῦ Θεοῦ Πατέρα πρὶν ἀπὸ κάθε κτίσι. Εἶναι καί «*πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν*», ἀφοῦ εἶναι ὁ πρῶτος, πού ἀναστήθηκε καί δέν ξαναπεθαίνει. Διαφέρει ὅμως τό ἓνα «*πρωτότοκος*» ἀπὸ τό ἄλλο «*πρωτότοκος*».

- Τό ἓνα μιλάει γιά τῆν προαιώνιο γέννησι τοῦ Χριστοῦ. Τό ἄλλο μιλάει γιά τῆν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι μία νέα γέννησις. Τό ἓνα εἶναι ἄχρονο. Τό ἄλλο εἶναι ἐν χρόνῳ. Σέ ὀρισμένο χρόνο ἀναστήθηκε ὁ Χριστός. Γιά τό πρῶτο λέει ὁ Θεός Πατέρας στόν Υἱό: «*Ἐκ γαστροῦ πρό ἐωσφόρου ἐγέννησά σε*». Γιά τό δεύτερο λέει: «*Υἱός*

μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε» (Ψαλμ. β' 7. Πράξ. ιγ' 33).

- Στή μία περίπτωσι τό «*πρωτότοκος*» σημαίνει καί «*μονογενής*». Στή δεύτερη τό «*πρωτότοκος*» σημαίνει *πρῶτος πολλῶν ἀδελφῶν*. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Υἱός τῆς Ἀναστάσεως, ὄχι ὅμως μονογενής τῆς Ἀναστάσεως. Πρωτότοκος, ἀφοῦ πρῶτος ἀναστήθηκε. Ἄλλὰ παιδιά τῆς Ἀναστάσεως θά γίνονν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ ὅλοι θά ἀναστηθοῦν. Ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἡ πλέον πολύτεκνη μητέρα.

- Στήν πρώτη περίπτωσι τό «*πρωτότοκος*» δέν φανερώνει οὐσιαστική σχέση μέ τά δημιουργήματα. Γι' αὐτό λέει: «*Πρωτότοκος πάσης κτίσεως*». Στή δεύτερη περίπτωσι τό «*πρωτότοκος*» ἔχει οὐσιαστική σχέση μέ τοὺς λοιπούς, πού θά ἀναστηθοῦν. Γι' αὐτό λέει: «*Πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν*». Ἦταν νεκρός καί ἀναστήθηκε. Ἐνῶ γιά τῆν πρώτη περίπτωσι δέν μπορούμε νά ποῦμε: Ἦταν ἀνύπαρκτος καί ἔγινε. Γι' αὐτό καί δέν λέγεται μόνο πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν. Λέγεται καί «*ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων*» (Α' Κορ. ιε' 20).

Κατοικητήριο τῆς Θεότητος

Ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἀληθινός Θεός, πού θέλησε ἀπὸ πολλή ἀγάπη νά γίνη ἄνθρωπος καί νά σταυρωθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. «*Ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τό πλήρωμα κατοικῆσαι*» (Κολοσ. α' 19).

- Πλήρωμα εἶναι μόνο ὁ Θεός, ἀφοῦ ὄλα τά δημιουργήματα εἶναι ἀτελῆ καί ἐλλιπῆ. Ἄλλωστε σέ ἄλλο χωρίο (Κολοσ. β' 9) ἀναφέρεται σαφέστερα γιά ποιό πλήρωμα μιλάει ὁ ἀπ. Παῦλος. Μιλάει γιά τό πλήρωμα τῆς Θεότητος. Ὁλόκληρη ἡ Θεότητα κατοικεῖ μέσα στόν Χριστό. Ὁ Χριστός εἶναι ὅλος ὁ Θεός, ὅπως εἶναι καί ὅλος ὁ ἄνθρωπος. Ἐχει προσλάβει ὀλόκληρη τῆν ἀνθρώπινη φύσι Αὐτός, πού ἔχει ὀλόκληρη τῆ Θεότητα, πού εἶναι ὅλος Θεός.

Βασικό τό ἐρώτημα: Αὐτός ὁ Χριστός,

Η συγκλονιστική προσευχή του Μακρυγιάννη

Κύριε, ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Δόξα σέ σέ, Κύριε, Χριστέ σταυρωμένε, λαμπρέ καί ἀναστημένε, τρισυπόστατε Θεέ, Ἁγία Τριάδα, Θεοτόκε, Ἅγιοι Ἀσώματοι· δόξα, δόξα, δόξα τῆς παντοδυναμίας σου καί τῆς βασιλείας σου. Κύριε, ἄπλωσε τό λαμπρό σου καί εὐλογημένο σου χέρι καί βγάλε μας μέσα ἀπό τό σκότος τό βαθύ, ὅπου εἴμαστε πεσμένοι καί χαμένοι καί πνιγμένοι τόσους αἰῶνες, καί φέρε μας εἰς τό φῶς σου τ' ἀληθινό τῆς βασιλείας σου, καί βλόγα μας, τούς ἁμαρτωλούς, καί συώρεσέ μας καί καθάρισέ μας καί ἀνάστησέ μας ὡς τόν Λάζαρον, ὁπότε εἶναι ἡ ἀγαθή σου θέληση.

Βλόγα τήν σημαίαν, ὅπου μᾶς λευτέρωσες ἀπό τούς Τούρκους καί διά τῆς ἀγαθότης σου

ἀφιέρωσέ την τοῦ Ἁγίου Γιώργη. Βλόγα τήν σημαίαν, ὅπου μᾶς λευτέρωσες ἀπό τούς τυράγνους καί ἀφιέρωσέ την τοῦ Ἁγίου Δημήτρη. Καί ὅποτε εἶναι ἡ ἀγαθή σου θέληση, νά λευτερώσεις καί νά στερεώσεις τήν πατρίδα, τήν θρησκεία, τούς τίμιους Ὀρθόδοξους Χριστιανούς, γενικῶς τούς τίμιους ἀνθρώπους, τίς χήρες καί ὀρφανὰ καί δυστυχημένους τίμιους ἀνθρώπους, τό σπίτι τῆς ἀγαθῆς σου θέλησης, τῆς καθέντρας σου, τήν σκλαβιά σου, τά σκλαβόπουλά σου καί ὄλους τοῦ σπιτιοῦ, καί μένα τόν ἀνάξιον δούλο σου, ὅσοι ἀπό τό πλάσμα σου φέρνουν δοξολογίαν εἰς τήν παντοδυναμίαν σου καί εἰς τήν βασιλείαν σου καί ἔχουν δικαιοσύνη εἰς τήν κοινωνίαν σου.

Σῶσε, Κύριε, ὄλους, δῶσε, Θεοτόκε, τήν υἱείαν, ὅσοι παθόντες ἔρχονται εἰς τήν χάριν σου, Βαγγελίστρα μου, διά νά δοξασθεῖ ὁ πανάγαθος Θεός καί ἡ βασιλεία του, νά πιστεύσουν οἱ τύραγνοι, οἱ ἄπιστοι καί οἱ ἄδικοι, καί νά ἰδοῦνε τί ἐστὶ Θεός παντουργός καί ἡ βασιλεία του. Καί μᾶς τούς ἁμαρτωλούς νά μᾶς βγάλεις ἀπό τό σκότο τό βαθύ, ὅπου εἴμαστε τόσους αἰῶνες καί νά μᾶς φέρεις εἰς τό φῶς τό ἀληθινόν, καί νά μᾶς προφυλάξεις ἀπό πᾶν κακόν καί ἀστένεια, πᾶν πικρόν καί φαρμακερόν ζωῦφιον, πάντα τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου, καί ἀπό τούς τυράγνους καί ἀδίκους καί ὀπαδούς τους καί βρωμερισμένες τους δυνάμεις. Νέκρωσέ τους τὰ χέ-

πού εἶναι ὁ τέλειος Θεός, Αὐτός ὁ Χριστός, πού δημιούργησε καί κυβερνᾷ τὰ σύμπαντα, Αὐτός ὁ Χριστός, πού ἀναστήθηκε ἀπό τούς νεκρούς, Αὐτός ὁ Χριστός, πού εἶναι πρὶν ἀπὸ ὄλους καί πάνω ἀπὸ ὄλους, Αὐτός ὁ Χριστός, πού πρωτεύει «ἐν πᾶσι», πού ἔχει ὄλες τίς πρωτείες, Αὐτός ὁ Χριστός πρωτεύει καί σέ μᾶς;

● Εἶναι ὁ Χριστός ἡ πρώτη μας ἀγάπη, τό πρῶτο σκίρτημα τῆς καρδιάς μας;

● Εἶναι ὁ Χριστός ἡ πρώτη μας ἐπιθυμία καί λαχτάρα;

● Εἶναι ὁ Χριστός τό πρῶτο μέλημά μας, τό πρῶτο ἐνδιαφέρον μας;

● Εἶναι ὁ Χριστός ὁ πρῶτος στό χρόνο μας, στή μελέτη μας, στή συζήτησή μας, στό ἔργο μας;

● Εἶναι ὁ Χριστός ὁ Πρῶτος γιά μᾶς; Ἐχει προτεραιότητα σέ ὄλα;

Ἄς εἰπῶμεν ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἄνευ συναγωνισμοῦ. Δέν συγκρίνεται μέ κανένα. Εἶναι ὁ Ἄσυγκριτος. Δέν μοιράζεται μέ κανένα τήν ἀγάπη μας. Εἶναι ὁ Ἀγαπητός τῶν ἀγαπητῶν. Ὄταν ἀγαπᾶμε τόν Χριστό, τότε ἔχουμε τήν εὐγενέστερη καρδιά. Καί τότε ἀγαπᾶμε καί ὄλους τούς ἀνθρώπους σωστά καί εὐλκρινά.

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

ρια, ποδάρια, νά μή μπορούνε νά κάνουν κακόν. Στείλε τόν πατέρα τους τόν διάβολο, τόν αφέντη τους, τόν βασιλέα τους, καί αὐτούς ὅλους τούς αἰτίους τοῦ κακοῦ μαζί μέ τόν αφέντη τους εἰς τό πῦρ τό ἐξώτερον, προδότες τῆς ἠθικῆς καί τῆς ἀρετῆς, προδότες τῆς δοξολογίας τοῦ Θεοῦ καί τῆς βασιλείας του καί γενικῶς τῶν τίμιων ἀνθρώπων.

Κύριε, σῶσε μας καί ἔνωσέ μας καί μύρωσέ μας ὀπίσου, καί κάμε μας μίαν ψυχή καί ἓνα σῶμα καί δώσ' μας ταπεινοσύνην, σωφροσύνην καί ἀντρείαν καί δύναμιν πατρική. Εὐλόγα καί συχώρεσε καί ὅσοι ἀγωνίστηκαν καί ὅσοι ἀγωνίζονται ἀρχή καί τέλος, θρησκευτικούς, πολιτικούς, στρατιωτικούς, περί τῆς θρησκείας τους καί πατρίδος, ὅποιας θρησκείας καί ἄν εἶναι, καί ὅσοι δίνουν τόν ὄρκον τους περί αὐτό καί ὀρκίζονται ἐνώπιόν σου καί τῆς βασιλείας σου νά ἀγωνιστοῦν τιμίως διά τό καλόν καί ἡσυχίαν γενικῶς τῆς ἀνθρωπότητος.

Σῶσε, Κύριέ μου, ὅλους αὐτούς τούς ἀγαθούς ἀνθρώπους καί πεθαμένους καί ζωντανούς. Συχώρεσε, Κύριέ μου, καί τούς ἁμαρτωλούς, τά πεθερικά μου καί συγγενεῖς, τούς γονέους μου καί συγγενεῖς μου· συχώρεσε καί ὅσους μέ φώτισαν καί μέ φωτίζουν, καί συχώρεσε καί μένα τόν ἁμαρτωλόν, ὅπου σέ βαρύνω κάθε στιγμῆν. Δι' αὐτούς ὅλους ἔχω χρέος, Κύριέ μου, μεγάλο νά σέ παρακαλῶ, ὁ ἁμαρτωλός, ὁ ἀνάξιος σκλάβος σου· τούς ἔχω εὐεργέτες καί ὅποιος δέν γνωρίζει τόν εὐεργέτη του, δέν γνωρίζει καί τήν παντοδυναμία σου καί τήν βασιλεία σου.

Οἱ πρῶτοι εἶναι οἱ εὐεργέτες τῆς πατρίδος μου, τῆς θρησκείας μου, καί γενικῶς οἱ καλοθεληταί τῆς ἀνθρωπότητος· οἱ δεῦτεροι εἶναι ἀτομικοί μου συγγενεῖς καί γονεοί μου· οἱ τρίτοι εἶναι ὅπου μέ φώτισαν καί μέ φωτίζουν καί εἶδα καί βλέπω τήν ἀγαθότη τῆς παντοδυναμίας σου καί τῆς βασιλείας σου, ὅπου κάμεσ καί κάνεις διά τήν πατρίδα καί θρησκεία μου καί γενικῶς διά τήν στερέωσιν τῆς ἀνθρωπότητος, καί διά τό σπίτι τῆς ἀγαθῆς σου θέλησης, τῆς καθέντρας σου, διά τήν σκλάβαν σου, τά σκλαβόπουλά σου, δι' ὅλους τοῦ σπιτιοῦ, καί διά μέναν, τόν χειρότερό σου τόν ἀλευτέρωτον, ὅπου ἔχω ἁμαρτίς ἄμμο τῆς θα-

λάσσης, ὅπου μόλυναν τό ἁμανέτι ὅπου μῶδωσες λαμπρό καί ἀγαθό, ὅταν ἐβγήκα ἀπό τῆς μητρός μου τήν σάρκα, νά μέ βάλεις εἰς τόν χορό τῶν ἀγαθῶν καί τίμιων ἀνθρώπων, καί ἐγώ διά τίς κακίες μου καί ἁσωτίες μου τίς ἔρριξα εἰς τά βάθη τῆς θαλάσσης φορτωμένα μολύβια. Δέν εἶναι, Κύριέ μου, μολύβια, ἀλλά εἶναι τά κακά ὅπου ἔκαμα καί κάνω, ὅπου δέν εἶμαι ἀνεξάρτητος, ὁ ταλαιπώρος ἀπό τίς ἁμαρτίες ὅπου ἔκαμα καί κάνω.

Δίκια, δίκια, δίκια ἡ ὀργή καί ἡ ἀγανάκτηση τῆς παντοδυναμίας σου καί τῆς βασιλείας σου τήν ἤφεραν οἱ κακίες μου, οἱ βλαστημίες μου, τά κακά μου τά ἔργα, καί εἶμαι τόσο καιρόν εἰς τήν ὀργήν σου καί εἰς τό σκότος, ὁ ἁμαρτωλός, ὁ ἀνάξιος δοῦλος σου καί σκλάβος σου. Προστρέχω πίσου εἰς τό ἔλεος καί εἰς τήν ἐσπλαχνίαν τῆς παντοδυναμίας σου, τῆς ἀγαθότης σου, Ἁγία Τριάδα, καί εἰς τήν πρεσβεία τῆς Θεοτόκος καί τῶν Ἁγίων σου, ν' ἀπλώσεις τό λαμπρό καί εὐλογημένο σου χέρι νά μᾶς βγάλεις τούς ἁμαρτωλούς ὅλους ἀπό μέσα ἀπό τό σκότος ὅπου βρισκόμαστε καί νά μᾶς φέρεις εἰς τό φῶς τό ἀληθινόν τῆς παντοδυναμίας σου καί τῆς βασιλείας σου καί νά μᾶς εὐλογήσεις καί νά μᾶς συγχωρήσεις καί νά μᾶς καθαρῖσεις καί νά μᾶς ἀναστήσεις ὡς τόν Λάζαρον καί νά μήν μετά μᾶς ἀφήσεις νά μετακάμομεν κακόν εἰς τήν ἀγαπημένην μας πατρίδα καί θρησκεία, ὅσο σέρνει τοῦ βελονιοῦ ἡ μύτη, καί εἰς τούς ἀθώους καί τίμιους ἀνθρώπους.

Κύριε, ἀρετή δέν ἔχομεν πλέον, οὔτε ἠθική, οὔτε πατριωτισμό. Τρέχομεν εἰς τήν κακία, εἰς τήν ἁσωτία καί παραλυσίαν, καθῶς τρέχει τό ποτάμι ἀπό τόν γκρεμόν καί τά μάτια καί ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ παντοδυναμία σου καί ἡ βασιλεία σου θά μᾶς σώσεις, νά μή κριθεῖ πλέον ἀνθρώπος ἀπό τό πλάσμα σου εἰς τήν βασιλείαν σου, οὔτε στορικόν τῆς κακίας ἐδῶ σέ τούτην τήν ζωή νά γένει πλέον.

Ἡ παντοδυναμία σου θά μᾶς σώσεις καί θά μᾶς προφυλάξεις, νά μήν μεταἰδοῦμεν τήν πατρίδα μας καί θρησκεία μας καί τούς τίμιους ἀνθρώπους σέ τούτην τήν ἄχλιαν κατάστασιν ὅπου βρισκόμαστε.

(Ἀπό τό βιβλίον «Στρατηγός Μακρυγιάννης», τοῦ Χαραλάμπους Μπούσια, Ἀθήναι 2020)

Τά υποκείμενα νοσήματα τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ περιπέτεια τῆς πανδημίας ἀνέδειξε μετὰξὺ πολλῶν προβλημάτων ἀρρωστημένες καταστάσεις καί στό ἐκκλησιαστικό σῶμα. Οἱ μετέχοντες στά τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλουμε, ἀντί ἀμυντικῆς καί ἐπιθετικῆς στάσης, νά ἀναζητήσουμε τά δικά μας πραγματικά προβλήματα καί μέ αὐτά νά ἀναμετρηθοῦμε.

- Στήν ἀντιμετώπιση τῆς πανδημίας τό πρόβλημα δέν εἶναι σέ ἐπίπεδο «ἡγεσίας». Ἦταν ὅμως ὑπαρκτό καί μεγάλο. Ἡ «**θεσμική**» Ἐκκλησία **ὑπῆρξε, μέ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, θετική. Στή «βάση» ὅμως ὑπῆρξε τό πρόβλημα.** Ἐνας ὄχι εὐκαταφρόνητος ἀριθμός χριστιανῶν, μέ τήν συμμετοχή ἢ καί καθοδήγηση ἱερέων καί μοναχῶν, ἔδειξαν μιά ἀπίστευτη μιζέρια: ἄρνηση τοῦ προβλήματος, ἀντίδραση στά μέτρα, συνωμοσιολογία, ἄρνηση τοῦ ἐμβολίου κ.λπ. Δέν ἦταν σέ καμμία περίπτωση ἡ πλειονότητα τῶν κληρικῶν πίσω ἀπό αὐτά. Ἦταν ὅμως ἀρκετοί γιά νά δημιουργήσουν μεγάλα προβλήματα.

Τό ζητούμενο εἶναι νά δοῦμε χρόνιες λανθάνουσες καταστάσεις, οἱ ὁποῖες δέν εἶναι καθόλου σύμφωνες μέ τήν ἐκκλησιαστική διδασκαλία.

- Ὅταν οἱ πιστοί διαπαιδαγωγοῦνται μέ τό κλισέ «**ὁ,τι μᾶς πεῖ ὁ πνευματικός μας**», εἶναι ἐνδεχόμενο νά ἀναζητοῦν καθοδήγηση καί σέ ζήτημα πού καμμία σχέση δέν ἔχει μέ τήν πνευματική ζωή. Τό **λάθος** ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι ὑπάρχουν πνευματικοί, πού καθοδηγοῦν σέ θέμα πού δέν ἔχει πνευματικό περιεχόμενο. Τό **τραγικό** εἶναι ὅτι ὁδηγοῦν καλόπιστους ἀνθρώπους, ἀκόμα καί σέ μοιραῖες ἐπιλογές. Τό **κωμικοτραγικό** εἶναι ὅτι ἀσκοῦν τό ἐκκλησιαστικό τους λειτουργημα σέ ἀντίθεση μέ τήν Ἐκκλησία. Προτρέπει ἢ Ἱερά Σύνοδος τούς πιστούς νά ἐμβολιαστοῦν, καί ἐμφανίζεται «πνευματικός» νά λέει ὅτι θά ἀποκόψει ἀπό τήν **θεία Κοινωνία** ὅσους ἐμβολιαστοῦν!

- Ὅταν οἱ χριστιανοί ἔχουν τήν λανθασμένη ἀποψη τοῦ Ἁγίου ὡς **παντογνώστη**, εἶναι ἐπόμενο νά μήν ἱκανοποιοῦνται μέ τήν ἀντικειμενική παρουσίαση τῶν γεγονότων.

- Σχετική εἶναι καί ἡ ἀντίληψη ὅτι οἱ μοναχοί, καί μάλιστα οἱ **ἁγιορεῖτες**, κατέχουν τήν ἀπόλυτη ἀλήθεια. Οἱ μοναχοί μέ τόν ἀγῶνα τους γίνονται γιά ὅλους παράδειγμα. Αὐτό ὅμως δέν σημαίνει κάτι γιά τίς ἀπόψεις τους, τίς προβλέψεις τους, τίς τοποθετήσεις τους πάνω σέ θέματα πού προφανῶς δέν γνωρίζουν. Οὔτε ἄλλωστε οἱ θεολογικές τους τοποθετήσεις ἀποκτοῦν αὐτόματα κάποιον κύρος **αὐθεντίας**.

- Ὅταν οἱ πιστοί διαπαιδαγωγοῦνται μέ μιά **μαγική ἀντίληψη** γιά τά ἐκκλησιαστικά πράγματα, ὅταν συνέχεια τρέφονται μέ ἱστορίες γιά ὑποτιθέμενα ὑπερφυσικά γεγονότα καί δημιουργοῦν τήν ἀντίληψη ὅτι ἡ πίστη δέν ἔχει σχέση μέ ὑπεύθυνη ἐπιλογή καί στάση ζωῆς, ἀλλά μέ ἐντυπωσιακές καταστάσεις, τότε πῶς νά μή πέσουν σέ διάφορες παγίδες; Ὁ κόσμος, στόν ὁποῖον τώρα ζοῦμε, εἶναι κόσμος φθορᾶς. Ἡ ἀφθαρσία ἀνήκει στά προσδοκώμενα.

- Ἡ περιπέτεια τῆς πανδημίας ἀνέδειξε καί τό φαινόμενο χριστιανῶν, πού εἶναι γιά ὅλα **καχύποπτοι**. Ἡ ἀκραία κακοπιστία, ἡ μαζική κατάκριση τῶν πάντων, ἐκλαμβάνεται ὡς χριστιανική ἀρετή! Δέν βλέπουν πουθενά κάτι τό θετικό. Ὅλοι εἶναι πουλημένοι, ὅλοι τά «τσεπώνουν», ὅλοι εἶναι προδότες! Γιά ὅλα φταίει ἢ... μασονία!

- Συναφές εἶναι ἡ «**ἀγωνιστικότητα**», μέ τήν ὁποία ἔχουν ἐμποτισθεῖ κάποιοι χριστιανοί. Ἀγωνιστικότητα ἐναντίον τοῦ κράτους, τῶν λοιμωξιολόγων, τῶν ἀθέων κ.λπ. Εἶναι ἕνα εὐκόλο ὑποκατάστατο τῆς ἀληθινῆς ἀγωνιστικότητας, πού πρέπει νά διακρίνει τούς χριστιανούς: Ὁ ἀγῶνας ἐναντία στόν ἐγωισμό, στά πάθη· ὁ ἀγῶνας γιά τόν ἁγιασμό μας.

- Εἰπώθηκε ὅτι ἡ πανδημία ἴσως ἀποτελέσει εὐκαιρία γιά διόρθωση προβληματικῶν καταστάσεων σέ πολλούς τομεῖς. Θά ἄξιζε καί στό ἐκκλησιαστικό σῶμα νά μήν σταθοῦμε μόνο στά συμπτώματα, ἀλλά νά ἀναζητήσουμε καί τίς βαθύτερες αἰτίες καί νά τίς θεραπεύσουμε.

(Ἀπό κείμενο τοῦ π. Βασιλείου Χαβάτζα, ἐφημερίου ἱ. Ν. Ἁγ. Εὐθυμίου Κυψέλης)

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ὁ Χρυσόστομος γιά τό κήρυγμα

Μέ λίγους ἀκροατές

Ἡ σύναξις μας σήμερα εἶναι μικρότερη καί ὅσοι προσήλθαν στό κήρυγμα εἶναι λίγοι (Ε.Π.Ε. 2,238).

Ὅρεξις ν' ἀκούσουν

Ὅπως ἡ πείνα εἶναι ἔνδειξις σωματικῆς υἰγείας, ἔτσι καί τό ἐνδιαφέρον γιά τήν ἀκρόασι τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ θά μποροῦσε νά θεωρηθῆ μεγίστη ἀπόδειξις τῆς ψυχικῆς υἰγείας (Ε.Π.Ε. 2,76).

Πῶς δυναμώνεται;

Ἐκεῖνο πού αὐξάνει τήν προθυμία μας, ὡς κηρύκων, ἐκεῖνο πού δυναμώνει τή σκέψι μας, εἶναι τό νά ξέρουμε, ὅτι τά λόγια μας δέν πᾶνε χαμένα, ἀλλ' ὅτι τά δέχεσθε μέ προσεκτικά αὐτιά καί τεταμένη διάνοια (Ε.Π.Ε. 2,78).

Χειροκρότημα

Τά συνεχῆ χειροκροτήματα φανερώνουν τό ὅτι μέ πολλή εὐχαρίστησι δέχεσθε τά λεγόμενά μας (Ε.Π.Ε. 2,78).

Πνευματική τράπεζα

Καθημερινά σεργίρουμε σέ σᾶς αὐτή τήν πνευματική τράπεζα, γιά νά ἀποκρούσουμε κάθε ἐπιβουλή τοῦ πονηροῦ δαίμονος, μέ τίς συνεχεῖς συμβουλές καί μέ τήν προσεκτική μελέτη τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ὅταν ὁ διάβολος δῆ, ὅτι φροντίζουμε πολύ γιά τήν πνευματική ζωή, ὄχι μόνο δέν μᾶς ἐπιτίθεται, ἀλλ' οὔτε καί νά μᾶς πειράξῃ δέν θά τολμήσῃ, ἀφοῦ ξέρεῖ ὅτι θά ἐπιχειρήσῃ ἀνώφελα πράγματα καί ὅτι ἡ θρασύτητά του θά στραφῆ ἐναντίον τῆς ἴδιας τῆς κεφαλῆς του (Ε.Π.Ε. 3,536).

Πόσα λέγει ὁ κήρυκας

Δέν φροντίζουμε νά λέμε πολλά, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμε νά ποῦμε τόσα, ὅσα μπορεῖ καί ἡ μνήμη σας νά κρατήσῃ καί νά ἀναχωρήσετε ἀπό ἐδῶ κερδισμένοι. Διότι, ἂν πρόκειται ἐμεῖς νά ποῦμε περισσότερο τοῦ δέοντος καί σεῖς τίποτε νά μή κερδίσετε ἀπό αὐτά, τότε ποιό εἶναι τό ὄφελος; (Ε.Π.Ε. 3,182).

Πότε εὐφραίνεται ὁ κήρυκας;

Ἡ δική μου χαρά αὐτή εἶναι, τό νά βλέπω τή δική σας πνευματική πρόοδο (Ε.Π.Ε. 3,346).

Σφενδόνη καί κιθάρα

Ὅπως ἀκριβῶς οἱ ποιμένες, ὅταν οἱ λύκοι εἰσορμήσουν στό κοπάδι, ἀφήνουν κατά μέρος τόν αὐλό καί παίρνουν τή σφενδόνη, ἔτσι καί μεῖς τώρα. Ἀφοῦ πέρασαν οἱ γιορτές τῶν Ἰουδαίων, πού εἶναι φοβερότεροι ἀπό τούς λύκους, θά ἀφήσουμε πιά τή σφενδόνη τοῦ ἐλεγκτικοῦ λόγου. Θά ἐπανέλθουμε στόν αὐλό. Θά διακόψουμε τούς ἀγωνιστικότερους λόγους, καί θά χρησιμοποιήσουμε ἄλλους, πίο γλυκεῖς, χρησιμοποιώντας τήν κιθάρα τοῦ Δαβίδ (Ε.Π.Ε. 5,574).

Ἔργο τοῦ ἱερέως

Αὐτό εἶναι γιά μένα ἡ ἱερωσύνη, τό νά κηρύττω καί νά παρουσιάζω τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Αὐτή εἶναι ἡ θυσία πού προσφέρω... Διότι τό ἰσχυρό ὄπλο εἶναι τό κήρυγμα, ἡ μάχηρα τοῦ πνεύματος, ὁ λόγος τοῦ κηρύγματος (Ε.Π.Ε. 17,644).

Ἐπίπονο

Ἡ εὐαγγελισμός εἶναι ἔργο ἑνός ἴσως δύο, ἐνῶ τό βάπτισμα μπορεῖ νά εἶναι ἔργο παντός, πού ἔχει ἱερωσύνη... Τό κήρυγμα, ἡ κατήχησις, προϋποθέτει πολύ κόπο, ὥστε νά μεταπείσῃ τή βούλησι, νά μεταβάλῃ τό νοῦ, νά ἐκδιώξῃ τήν πλάνη, νά φυτεύσῃ καλά στήν ψυχή τήν ἀλήθεια (Ε.Π.Ε. 18,68).

Καί τό χάρισμα τοῦ θαυματουργεῖν

Δέν εἶναι τό ἴδιο τό νά κηρύττῃς τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί νά σπέρνῃς τήν εὐσέβεια στίς ψυχές τῶν ἀκροατῶν, μέ τό νά κάνῃς θαύματα. Καθ' ὅσον καί αὐτά γιά ἐκεῖνο τό σκοπό γίνονται. Ὅταν, λοιπόν, κάποιος διδάσκη καί μέ τόν λόγο καί μέ τόν τρόπο ζωῆς, εἶναι ἀνώτερος ἀπό ὄλους (Ε.Π.Ε. 18α,334).

Στοιχεῖα τοῦ κηρύγματος

Τρία πράγματα προσέφερε ὁ Παῦλος στό κήρυγμα: Θερμή καί ριψοκίνδυνη προθυμία, ψυχή ἔτοιμη νά ὑπομείνῃ ὅ,τιδήποτε, σοφία καί σύνεσι. Δέν ἔφτανε ἡ προθυμία στούς κινδύνους. Ἦταν ἀπαραίτητη καί ἡ δύναμις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐπίσης ἀπαραίτητος ἦταν καί ὁ ἀνεπίληπτος βίος (Ε.Π.Ε. 20,554).

Ἀπόλυτα ἀναγκαῖο

Πού εἶναι τώρα ὄλοι αὐτοί, πού λένε πώς δέν χρειάζεται κήρυγμα οὔτε διδασκαλία; Εἶναι πραγματικά σπουδαῖο τό ἔργο τοῦ κηρύγματος. Μεγάλο γιά τήν οἰκοδομή τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐχει σπουδαία σημασία νά εἶναι οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας διδασκατικοί. Ἄν δέν ὑπάρχῃ κήρυγμα, χάνονται πολλά ἀπό τήν ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας (Ε.Π.Ε. 23,388-390).

Ἀκοῦνε;

Ἀκοῦνε τά λεγόμενα, ἡ μήπως ρίχνουμε τά σπέρματα στό δρόμο; Κι ἄν δέν ἀκούῃ κανένας, ἐξ αἰτίας τοῦ φόβου, πού ἀπειλεῖται ἀπό τόν Σωτήρα, μίλα στό λαό αὐτόν· κι ἄν δέν ἀκούσουν, ἐσύ θά εἶσαι ἀνεύθυνος (Ε.Π.Ε. 24,288).

Δέν δεσμεύεται

Ὅπως οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου δέν μποροῦν νά φυλακιστοῦν, οὔτε νά κλειστοῦν μέσα σ' ἕνα σπίτι, ἔτσι δέν μπορεῖ κανείς νά δέσῃ τό λόγο τοῦ κηρύγματος. Πολύ δέ περισσότερο, ἀφοῦ ὁ διδάσκαλος ἦταν δεμένος καί ἡ διδασκαλία του πετοῦσε. Ἐκεῖνος, ὁ Παῦλος, κατοικοῦσε στό δεσμωτήριό καί ἡ διδασκαλία του, σάν νά εἶχε φτερά, ἔτρεχε παντοῦ στήν οἰκουμένη (Ε.Π.Ε. 32,500).

Ἐν ἡσυχίᾳ καί ἐν ταραχῇ

Τό νά κατηγῇ κανείς καί νά κηρύττῃ, ἐνῶ ὑπάρχει γαλήνη καί ἡρεμία, εἶναι ἔργο τοῦ ὁποιοδήποτε. Τό κήρυγμα ὁμως, ἐνῶ ὁ διάβολος φρονιάττει καί μέ τόση μανία οἱ δαίμονες πολεμᾶνε, εἶναι ἔργο γενναίου ἀνδρός (38,244).

Γνωριμία μέ τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Νυμφαγωγός καί Νυμφίος

Ρωμ. z' 2-3

Ἰσόβιος δεσμός (στ. 2)

Δεμένοι μέ τό Μωσαϊκό Νόμο ἦσαν πρό Χριστοῦ οἱ Ἑβραῖοι. Ἀνάλογη μέ τήν πιστότητα ἔναντι τοῦ Νόμου, μέ τήν ἀφοσίωσι καί τόν ἀγῶνα ἐφαρμογῆς του, ἦταν τότε ἡ ἀγιότητα τῶν προσώπων. Δέν εἶχε πεθάνει ὁ Νόμος. Τή γυναῖκα φέρνει ὡς παράδειγμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος. «*Ἡ ὑπανδρος γυνή τῶ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐάν δέ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπό τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός*» (στ. 2). Δηλαδή: Ἡ παντρεμένη γυναῖκα εἶναι δεμένη ἀπό τό Νόμο μέ τόν ἄνδρα της ὅσο αὐτός ζῇ. Ἄν πεθάνῃ ὁ ἄνδρας της, δέν δεσμεύεται ἀπό τό νόμο.

Ἄλλά ποτέ ὁ Κύριος καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν χρησιμοποιοῦν παραβολές, πού ὡς φυσικά γεγονότα δέν συμβαίνουν ἢ εἶναι ἀπαράδεκτο νά συμβαίνουν. Χρησιμοποιεῖ τό γάμο ὡς σύμβολο τῆς πνευματικῆς σχέσεως ἀνθρώπου καί Θεοῦ, ἀκριβῶς διότι ὁ γάμος εἶναι καί εὐλογημένος ἀπό τόν Θεό καί σημαντικό γεγονός τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Ἄλλωστε καί ὡς φυσικό (ἄχι συμβολικό) γεγονός ὁ γάμος εἶναι ἱερό καί πνευματικό. Δέν εἶναι ἀπλῶς μία σαρκική σχέση. Εἶναι μία ἔνωσις ψυχῶν καί σωμάτων.

Ἀπό τό παραπάνω χωρίο τοῦ Παύλου, πέρα τῆς συμβολικῆς σημασίας, ἐξάγονται καί δύο σημαντικές ἀλήθειες ὡς πρὸς τό γάμο:

- Ἡ *μία*: Ὁ γάμος εἶναι ἰσόβιος δεσμός. Ὅσο ζῇ ὁ ἄνδρας, εἶναι δεμένη ἡ γυναῖκα. Τό ἴδιο καί ὁ ἄνδρας. Ὅσο ζῇ ἡ γυναῖκα του εἶναι δεμένος. Δικαίωμα ἐπιλογῆς ἔχουν καί ὁ ἕνας καί ὁ ἄλλος προτοῦ συζευχθοῦν. Δέν ἐπιβάλλεται «μέ τό ζόρι» τό πρόσωπο, μέ

τό ὁποῖο ὁ ἄλλος θά ζήσει σ' ὅλη του τή ζωή. Γι' αὐτό καί ὁποιαδήποτε ἔμμεση ἢ ἄμεση πίεσις στό συζυγικό προσανατολισμό ἀπαγορεύεται. Τό πρόσωπο εἶναι ἐλεῦθερο νά ἐπιλέξῃ σύζυγο. Μαζί θά ζήσουν ἰσόβια.

Ἡ μονιμότητα, ἡ ἰσοβιότητα στό γάμο ἔχει σήμερα κλονισθῆ. Πολλές φορές οἱ σχέσεις ἀνδρός καί γυναικός εἶναι θερμές, ὅσο ὁ γάμος εἶναι καινούργιος.

Ὁ Χριστός μόνο σέ περίπτωσηί συζυγικῆς ἀπιστίας, δηλαδή, μοιχείας, ἐπιτρέπει (δέν ἐπιβάλλει) «ἀποστάσιον», δηλαδή διαζύγιο. Ὅταν ἕνας ἀπό τούς δύο συζύγους συνδεθῆ παράνομα μέ ξένο πρόσωπο καί τελέσῃ τό ἀμάρτημα τῆς μοιχείας (πορνείας), ἡ Ἐκκλησία γιά τόν ἀνάιτιο δικαιολογεῖ διαζύγιο. Ὁ αἴτιος θεωρεῖται μοιχός καί δέν μπορεῖ νά τελέσῃ χριστιανικό γάμο. «*Λέγω δέ ὑμῖν, ὅτι ὅς ἂν ἀπολύσῃ τήν γυναῖκα αὐτοῦ μή ἐπί πορνεία καί γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται καί ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται*» (Ματθ. 19' 9).

Δύσκολο σέ πολλούς φαίνεται ἡ ἰσοβιότητα. Καί ὁποσδήποτε εἶναι, ὅπως δύσκολη εἶναι κάθε προσπάθεια πνευματικοῦ ἀγῶνα. Τό δύσκολο ὅμως τῆς ἰσοβιότητας ἐγινε σήμερα δυσκολώτερο μέ τήν εὐκολία, πού ὁ ἀνθρώπινος νόμος δίνει δυνατότητα ἀλλαγῆς συζύγου, καί μέ τόν κλονισμό τῆς συζυγικῆς πιστότητας καί γενικά τοῦ δεσμοῦ τοῦ γάμου καί τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας. Οἱ πνευματικοί ὅμως ἄνθρωποι, οἱ χριστιανοί, βλέπουν καί τό γάμο σάν ἕναν εὐλογημένο σταυρό. Καί δέν ἀκολουθοῦν τά παραγγέλματα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά τά παραγγέλματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως εἶναι οἱ λόγοι τοῦ Παύλου γιά τήν ἰσοβιότητα τοῦ γάμου: «*Τοῖς δέ γεγαμκῶσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ*

Κύριος, γυναίκα από άνδρος μή χωρισθῆναι... Και άνδρα γυναίκα μή ἀφιέναι... Δέδεσαι γυναίκα; Μή ζήτη λύσιν. Λέλυσαι από γυναικός; Μή ζήτη γυναίκα» (Α΄ Κορ. ζ΄ 10-11. 27).

• Η ἄλλη ἀφορὰ στὸν πνευματικὸ γάμο. Ἡ ἰσοβιότητα ἐδῶ στηρίζεται στὴν πιστότητα τοῦ ἔχοντος θέσι άνδρός, δηλαδή τοῦ Νόμου ἢ τοῦ Θεοῦ, πού δίνει τό Νόμο. Ἐφ' ὅσον ὁ Θεός εἶναι «πιστός», δηλαδή, ἀξιόπιστος, ἀποκλείεται, θεωρητικά τουλάχιστον, νά χωρισθοῦμε ἀπό τό Νόμο Του. Ἐτσι στὴν Παλαιά Διαθήκη, ἐφ' ὅσον ὁ νόμιμος πνευματικὸς σύζυγος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἦταν ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος, σ' αὐτόν ἦσαν προσκολλημένοι, καί δικαιολογημένα.

• Ἐπιτρέπεται ὁ δεύτερος γάμος. «Ἐάν δέ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήρηται ἀπό τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός» (στ. 2). Σέ περίπτωση θανάτου τοῦ συζύγου, ἡ γυναίκα ἔχει δικαίωμα νά παντρευθῆ ἄλλον. Ἐὰν μόνο ὁ θάνατος χωρίζει τὰ ἀνδρόγυνα. Τό νά παίρνουν διαζύγιο γιά ποικίλους λόγους, πού δέν προβλέπει τό Εὐαγγέλιο, καί νά τελοῦν θρησκευτικὸ γάμο μέ τὴ μοιχαλίδα ἢ τό μοικό, πού πρὶν παράνομα συζοῦσαν, αὐτό ρητῶς ἀπαγορεύεται ἀπό τὸν παραπάνω λόγο τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου. «Ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται» (Ματθ. 19' 9). Ἐὰν τέτοιοι γάμοι, ὅσο κι ἂν εἶναι πολλοί στίς ἡμέρες μας κι ὅσο κι ἂν «κατ' οἰκονομίαν» τελοῦνται, δέν παύουν νά εἶναι κεκαλυμμένη μοιχεία. Μόνο ὁ θάνατος δίνει δυνατότητα δευτέρου γάμου.

Στὴν περίπτωση τοῦ πνευματικοῦ γάμου, κατὰ τὸν Παῦλο, ὁ δεύτερος Νόμος εἶναι ὄχι ἀπλῶς ὁ καλύτερος. Εἶναι ὁ Τέλειος. Δέν συγκρίνεται ὁ παλαιὸς Νόμος μέ τὸν Εὐαγγελικόν. Δέν συγκρίνεται ὁ τύπος μέ τὴν οὐσία, ἡ περιτομή μέ τὴ χάρι, ὁ Θεός, ὅπως ἀποκαλύπτεται στὴν Παλαιά Διαθήκη, μέ τὸν σαρκωμένο Θεόν, μέ τὸν Θεάνθρωπο τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως, ὅπως βιώνεται στὴν Καινὴ Διαθήκη.

**Πέθανε ὁ πρῶτος.
Λαμβάνουμε τὸν δεύτερο! (στ. 3)**

Στὴν περίπτωση τοῦ πνευματικοῦ γάμου ὄχι ἀπλῶς ἐπιτρέπεται ὁ δεύτερος, ἀλλὰ καί ἐπιβάλλεται. Οὐσιαστικά μέ τὴ μετάνοια τελοῦμε δευτέρου γάμο. Διαρρηγνύουμε σχέσεις

μέ τὴν ἁμαρτία καί συνδεόμαστε μέ τὸν Χριστό. Παύουμε τὴν προσκόλλησι σέ ἀτελεῖς νόμους ἢ σέ θρησκευτικούς τύπους, καί δενοῦμαστε μέ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Γιά νά καθησυχᾶσθῃ ὁ Παῦλος τοὺς Ἰουδαίους, πού θεωροῦσαν προδοσία πίστεως τὴν ἀποκόλλησι τους ἀπὸ τοὺς τύπους τοῦ Νόμου, λέγει στή συνέχεια τῆς πρὸς Ρωμαίους: «Ἐὰν οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίσει ἐάν γέννηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐάν δέ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρῃ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ (στ. 3). Δηλαδή: Ὅσο λοιπὸν ζῇ ὁ ἄνδρας τῆς, διαπράττει ἡ γυναίκα μοιχεία ἂν πάη μέ ἄλλο ἄνδρα. Ἐὰν ὅμως πεθάνῃ ὁ ἄνδρας τῆς, ὁ νόμος δέν ἰσχύει πλέον γι' αὐτὴν καί δέν διαπράττει μοιχεία ἂν παντρευθῆ ἄλλον ἄνδρα.

Δ.Γ.Α.

Ἡμερολόγιο 2022

Κυκλοφορεῖ τό ἡμερολόγιο τοῦ Συλλόγου μας γιά τό ἔτος 2022. Ἀφιερωμένο στὸν ἀπόστολο Πέτρο.

Τιμᾶται 1 εὐρώ. Γιά περισσότερα (πάνω ἀπὸ 30) γίνεται ἔκπτωσης 30%.
Τηλ.: 2103212713-2109765440.

Ὁμολογιακό τό κύκνειο ἄσμα του

† Παναγιώτης Πτερνέας

(Στίς 10 Ὀκτωβρίου ἀπό συγκοπὴ καρδίας ἔφυγε ἀπὸ τὸ μάταιο αὐτὸ κόσμο ὁ καθηγητὴς φυσικῆς Παναγιώτης Πτερνέας. Παλαιὸς μαθητὴς (πρὶν ἀπὸ 55 χρόνια) σὲ Κατηχητικὸ μὲ κατηχητὴ τὸν συντάκτη τοῦ περιοδικοῦ π. Δανιήλ. Λίγες μέρες πρὶν (27 Σεπτ.) ἔστειλε στὸν παλαιὸ κατηχητὴ του ἠλεκτρονικὰ κείμενό του, πού εἶναι καὶ τὸ κύκνειο ἄσμα του. Ξεχείλισμα τῆς πίστεώς του στὸν Χριστὸ καὶ στὴν αἰώνια ζωὴ. Δημοσιεύουμε ἀποσπάσματα).

Μέ ἀφορμὴ τὸ τηλεφώνημα-εὐχάριστη ἔκπληξη ἀπὸ τὸν π. Δανιήλ ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ἐκφράσω ταπεινά κάποιες ἀπλές σκέψεις.

Ἄρκετές φορές στά μαθητικά μου χρόνια καὶ κάποιες ἐλάχιστες στὴν ἐπόμενη δεκαετία ἔμεινα μὲ τὸ ἐρώτημα: «*Εἶναι δυνατὸν νὰ ζεῖ κανεὶς στὸν κόσμο καὶ νὰ μὴν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου;*». Ἡ ἀπάντηση ἦρθε νωρίς. Εὐτυχῶς ΝΑΙ! Ἄν ὑπάρχει ἰσχυρὴ θέληση καὶ νὰ ἔχεις τὴν συντυχία νὰ βρισκεσαι δίπλα σὲ ξεχωριστοὺς ἀνθρώπους.

Πᾶνε σχεδὸν 25 χρόνια, πού ἔγινα συνδρομητὴς στοῦ περιοδικοῦ «Βαπτιστής». Ὁ λόγος τοῦ π. Δανιήλ, τὸν ὁποῖο γνωρίζω ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν 15 ἐτῶν, ἀποτελοῦσε βάλσαμο καὶ γαλήνη γιὰ τὴν καρδιά, ἀνύψωση τοῦ νοῦ στὸν Πλάστη, μαχαίρι κατὰ τῆς ἀθείας, σπαθὶ γιὰ τὸ κοσμικὸ φρόνημα, δυνάμωμα τῆς πίστεως, στήριγμα στὸν δύσκολο δρόμο μὲ τίς χιλιάδες προκλήσεις καὶ προσκλήσεις τῶν σειρήνων τῆς μετανεωτερικῆς ἐποχῆς μας, πού ἔχουν βαλθεῖ νὰ ἀποχριστιανίσουν τὴν οἰκουμένη.

Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς χρειάζονται οἱ ἰσχυρὲς ἀντιστάσεις. Καὶ ἐμεῖς οἱ κοινοὶ θνητοί, ἴσως εὐάλωτοι κάποιες φορές, ψάχνουμε στήριγμα καὶ παρηγοριά, ἀλλὰ καὶ ἀντίλογο ἰσχυρὸ στοὺς κάθε λογῆς

ἀποδομητὲς τῆς Πίστεως. Μέσα ἀπὸ τίς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ ἐμπεδώσαμε τί σημαίνει φρόνημα χριστιανικὸ καὶ τί εἶναι ἡ Παύλειος ἀγάπη, ὥστε ὁ πλησίον νὰ γίνῃ οὐσιαστικὰ καὶ ἀδελφός. Μάθαμε, ὅτι καὶ ἡ ἐλαχίστη προσφορά εἶναι καθῆκον χωρὶς δικαίωμα, πού ἀποβλέπει στὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς μας. Καὶ ὅτι ἡ ὁδὸς εἶναι στενὴ καὶ τεθλιμμένη, ἀλλὰ ἡ καθημερινὴ εὐλογία καὶ τὸ κουράγιο πού παίρνεις ἀπὸ τὸν Θεὸ καλύπτουν δυσκολίες, ὅταν μάλιστα μέσα σ' ἓνα κόσμο δικαιοματισμοῦ ἢ ἔννοια τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀρετῆς ἀποτελοῦν οὐτοπία.

Σήμερα γιὰ ὅλα ἔχουμε μία γνώμη. Καινότυπες καὶ στερεότυπες ἀντιλήψεις μιᾶς ἐποχῆς, πού ἔχει κάνει σημαία τῆς τῆν ἐπιφανειακὴ σκέψη. «*Οὐ με πείσεις, κἂν μέ πείσης*», φωνάζει ὁ Ἀριστοφάνης. Καὶ ἔρχεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος, πού γράφει στὸν Τίτο: «*Τὸν ἄνθρωπο, πού ἐνῶ τὸν συμβουλέψεις δύο φορές, συνεχίζει αἰρετικὸς, παράτα τον*». Καὶ ὁ Δημόκριτος εἶναι σαφέστατος: «*Ματαιοπονεῖ ὁποῖος συμβουλεύει αὐτὸν πού νομίζει ὅτι τὰ ξέρει ὅλα*». Ὁ Ἀριστοφάνης ἐπανέρχεται γιὰ νὰ πεῖ τὴν τελευταία λέξη: «*Ποτέ δέν θὰ κάνεις τὸν κάβουρα νὰ πηγαινὲ ἴσια*».

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ ἀντιεμβολιαστικοῦ κινήματος πείθει γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές... Τὴν ὥρα πού ἡ ὑφήλιος ἀγωνίζεται συντεταγμένα νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῆς φοικῆς καὶ ἀπρόβλεπτης, λόγω τῶν συχνῶν μεταλλάξεων, πανδημίας, τὴν ἴδια ὥρα οἱ ἀνά τὸν κόσμον ἰσχυρογνώμονες διαδηλώνουν, ἀρνοῦνται νὰ λάβουν μέτρα πρόληψης... Τὸ νὰ σκέφτεται κανεὶς καὶ νὰ κινεῖται ἐλεύθερα, ἀλλὰ νὰ μεταδίδει τὸν ὄλεθρο στοῦ περιβάλλον του, δέν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀνεκτό, γιατί ἡ ζωὴ εἶναι ΜΙΑ καὶ σύντομη.

... Αὐτὸ πού ἔχει σημασία εἶναι ἡ ἔσω-

Ἐλεύθεροι ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Συνοπτική Τριαδολογία

Θεός είναι Εἷς καὶ μοναδικός, ἐνῶ ὑφίσταται ὡς Ἁγία Τριάς. Ὁ Θεός καὶ Πατήρ είναι μία καὶ ἀδιαίρετος θεία ὑπόστασις, ἐνῶ ἐξ αὐτοῦ γεννᾶται αἰδίως ὁ Υἱός καὶ ἐκπορεύεται αἰδίως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὡς ἐκ μιᾶς καὶ μοναδικῆς ἀγεννήτου πηγῆς, ρίζης καὶ ἀρχῆς.

- Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ είναι μία καὶ ἀδιαίρετος θεία ὑπόστασις, ἐνῶ ὡς ἱστορικὸν Πρόσωπον είναι ὁ ἔνσαρκος Λόγος, ὁ Θεάνθρωπος ὁ «ἐν δυοῖ φύσεσι ὑπάρχων».

- Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον είναι μία καὶ ἀδιαίρετος θεία ὑπόστασις, ἐνῶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς σωτηρίας ἀποκαλύπτεται ὡς τὰ «ἑπτὰ πνεύματα» τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰωάννου, χορηγεῖται ὡς αἱ ἀμερίστως διαμεριζόμεναι «πύρινοι γλῶσσαι» τῆς Πεντηκοστῆς καὶ κοινωνεῖται ὡς αἱ πολλοὶ ἄκτιστοι θεῖαι ἐνέργειαι καὶ πολλὰ πνευματικὰ χαρίσματα.

τερικὴ ἀλλαγὴ, ὁ τρόπος πού βλέπουμε τὰ πράγματα καὶ ἡ στάση μας ἀπέναντι στό μυστήριό τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς εἶναι μὲν ἐντελῶς προσωπικό, ἀλλ' ὄχι μοναχικό ταξίδι. Καὶ εἶναι τὸ πιό σημαντικό πρᾶγμα. Περναεὶ ἀπὸ τὸν χῶρο τοῦ πλησίον.

Καὶ ὅποια εὐτυχία ὅταν συναντᾶμε ἀνθρώπους, πού πᾶνε κόντρα στό ρεῦμα!...

Ἐνα μεγάλο «εὐχαριστῶ» στόν π. Δανιὴλ καὶ σέ ὅσους συμμετέχουν στήν ἀρτιότερη ἀλλά λιτή ἐμφάνιση καὶ στήν διάδοση τοῦ περιοδικοῦ. Ὁ Θεός νά σᾶς ἔχει καλά καὶ νά μᾶς ἐνιχύετε μέ τό ὑπέροχο ἔργο σας.

Μέ θερμές εὐχαριστίες
Παναγιώτης Πτερνέας

- Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ εἶναι Μία καὶ ἀδιαίρετος, ἐνῶ ὑφίσταται ἱστορικῶς ὡς αἱ πολλοὶ πλήρεις («καθολικαί») κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι.

- Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ εἶναι μία καὶ ἀδιαίρετος, ἐνῶ εἶναι ἐκ Πατρός δι' Υἱοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ βιοῦται πολυτρόπως καὶ πολυμερῶς ὡς ἡ «πρὸ Χριστοῦ» καὶ ἡ «ἐν Χριστῷ», ἡ «φυσική» καὶ ἡ «ὑπερφυσική», ἡ «ἀποστολική» καὶ ἡ «πατερική», ἡ «προφορική» καὶ ἡ «γραπτή» (ἦτοι ἡ Ἁγία Γραφή).

- Ἡ Ἁγία Γραφή, πάλιν, εἶναι καὶ αὐτὴ μία καὶ ἀδιαίρετος, ἐνῶ «διαίρεται» εἰς Παλαιάν καὶ Καινὴν Διαθήκην καὶ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους βιβλία καὶ κεφάλαια.

- Τέλος, ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία καὶ ἀδιαίρετος, ἐνῶ ἐμφανίζεται διηρημένη εἰς κλάδους, τομεῖς, ἔδρας, μαθήματα καὶ «εἰδικότητα».

(τοῦ μακαριστοῦ ἐπισκόπου πρ. Ζαχουμίου καὶ Ἐρζεγοβίνης κυροῦ Ἀθανασίου Γιέβτιτς).

Οἱ τρεῖς γίνονται 27.000!

ἔχετε πληροφορηθῆ, ὅτι «**ἐκατοντάδες ἄνθρωποι πεθαίνουν καθημερινῶς ἀπὸ τίς ἐπιπλοκές τοῦ ἐμβολίου**»; Ἄν δέν τό ἔχετε πληροφορηθῆ, φαίνεται ὅτι δέν παρακολουθεῖτε κείμενα ἀντιεμβολιαστοῦ, ὑπευθύνου θρησκευτικοῦ ἐντύπου. Καὶ γιὰ νά καταλάβετε τί μεγάλη σημασία ἔχει ἡ πληροφορία, κάνετε ἕνα ἀπλό ὑπολογισμό.

- Τὸ «**ἐκατοντάδες**» πάρτε τό στό ἐλάχιστο ποσοστό, δηλαδή, στό **ἑκατό**, γιατί μέ τό ἐκατοντάδες μπορούμε νά νοήσουμε καὶ τό ὀκτακόσια! Ἄλλ' ἄς πάρουμε τό κατώτερο, τό ἑκατό.

- Τὸ «**καθημερινῶς**» εὐκόλα τό ἀντι-

λαμβάνεσθε. Καί τό «**πεθαίνουν**» καί αὐτό γίνεται εὐκόλα ἀντιληπτό.

• Τό «**έκατό**» καί τό «**καθημερινῶς**» ὑπολογίστε το μηνιαίως. Δηλαδή πεθαίνουν κάθε μήνα $100 \times 30 = 3.000$ ἄνθρωποι! Ἄπό τί πεθαίνουν; Μά τό λέει πεντακάθαρα ὁ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ: «**Ἄπό τίς ἐπιπλοκές τοῦ ἐμβολίου**». Δηλαδή, ἄν αὐτός ὁ ἀριθμός τῶν 3.000 ἰσχύη γιά ἓνα μήνα, ὑπολογίστε τοὺς ἐννέα μῆνες ἀπό τότε πού ἄρχισε ὁ ἐμβολιασμός. Αὐτόματα ἐξάγεται τό $3.000 \times 9 = 27.000!!!$

• Τό ξέρατε, λοιπόν, ὅτι ἔχουν πεθάνει ἀπό τό ἐμβόλιο κατά τοῦ κορωνοϊοῦ ἀπό τό Φεβρουάριο μέχρι τέλη Ὀκτωβρίου 27.000 πρόσωπα;

Θά πῆτε: Ἐμεῖς ἔχουμε ἀκούσει, ὅτι δύο ἢ τρία πρόσωπα, πού εἶχαν ἐμβολιασθῆ, πέθαναν γιατί ὑπέφεραν ἀπό βαρεῖα νοσήματα. Ναι, ἀλλ' ἡ δική σας πληροφορία δέν συμφωνεῖ μέ τή στατιστική τοῦ ἐκδότη τοῦ θρησκευτικοῦ περιοδικοῦ. Καί λοιπόν, ξέρετε σεῖς πῶς πολλά ἀπό αὐτόν; Ξέρει ὁ ΕὐΟΔΥ καλύτερα ἀπό αὐτόν; Ξέρουν οἱ λοιμωξιολόγοι καί στατιστικολόγοι περισσότερα ἀπό τόν δικό του ὑπολογισμό;

• Ἄξίζει νά σημειώσουμε, μέ ποιά ἀφορμή ὁ συντάκτης τοῦ ἐντύπου ἔβγαλε τό συμπέρασμα, ὅτι ἔχουν πεθάνει μέχρι

τόρα 27.000 ἀπό τόν ἐμβολιασμό! Σέ κείμενό του προβαίνει σέ νεκρολογία χριστιανῆς **90 ἐτῶν**. Φαίνεται, ὅτι κάποιος (συγγενεῖς ἢ γνωστοί) θέλησαν λίγες ὥρες πρό τοῦ θανάτου της νά τῆς κάνουν τή 2η δόσι τοῦ ἐμβολίου. Δέν εἶναι δικό μας τό συμπέρασμα. Τό λέει σαφῶς ὁ συντάκτης: «**Ὁ θάνατός της ἐπῆλθε τήν ἴδια μέρα πού ἔκαμε τήν 2η δόση τοῦ ἐμβολίου κατά τοῦ covid-19, μάλιστα δέ τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας. Τό γεγονός αὐτό δέν εἶναι δυστυχῶς τό μοναδικό, ἀλλά ἑκατοντάδες ἄνθρωποι πεθαίνουν καθημερινῶς ἀπό τίς ἐπιπλοκές τοῦ ἐμβολίου, καί ὁμως, κανεῖς δέν ἀντιδρᾷ, οὔτε δέχεται ὅτι οἱ θάνατοι ὀφείλονται στό ἐμβόλιο...»!**

• Ὑπάρχουν κακοήθειες ὄγκοι. Τό χειρότερο εἶναι, ὅτι ὑπάρχει καί **κακοήθης παραπληροφόρησις!** Ἄπό τόν κορωνοϊό ἔχουν πεθάνει στήν Ἑλλάδα 15.000 ἄνθρωποι· αὐτό εἶναι ἐπίσημη πληροφορία. Ἄπό τό ἐμβόλιο πέθαναν 27.000 σέ ἐννέα μῆνες· αὐτό εἶναι ἡ πῶς φρικτή παραπληροφόρησις! Οἱ πρῶτοι θάνατοι εἶναι γνωστοί στήν **ἐθνική στατιστική ὑπηρεσία**, ἐνῶ οἱ ἄλλοι εἶναι κολλημένοι στή **νοσηρή φαντασία!** Πόσο ὁμως κακό κάνει αὐτή ἡ νοσηρή φαντασίωσις!

• Τό νά δεχτῆ κανεῖς, ὅτι ὅλα τά φάρμακα ἔχουν καί κάποια παρενέργεια σέ μικρό, ἐλάχιστο ποσοστό, αὐτό πιστοποιεῖται καί ἀπό τίς πληροφορίες, πού ἔχει ἐπίσημα κάθε φάρμακο. Αὐτό ἰσχύει καί γιά τό ἐμβόλιο κατά τοῦ κορωνοϊοῦ. Ἄλλο ὁμως πιθανότητα παρενεργειῶν **μία στό ἑκατομμύριο**, καί ἄλλο νά ἰσχυρίζεσαι, ὅτι καθημερινά πεθαίνουν ἑκατοντάδες ἀπό τό ἐμβόλιο!!! Τό ἓνα ἀποτελεῖ πληροφορία, τό ἄλλο εἶναι ἐπιθελική **κακοποίησης τῆς ἀλήθειας**.

Ἐθνικό ἢ καί πνευματικό τό θέμα;

Ἐταν γράφουμε (ὄχι μόνο ἐμεῖς, ἀλλά καί πολλοί πού ἀνησυχοῦν γιά τήν τραγική μείωσι τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας), ὅτι τό **δημογραφικό** εἶναι τό σπουδαιότερο πρόβλημα στόν τόπο μας, μερικοί δέν συγκινοῦνται καθόλου. Σάν

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἄγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannsvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannsvaptistis.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:

Β. Μπουζάλας, 25 Μαρτίου 124, Περιστέρι

Ἐτησία συνδρομή:

Ἑσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: **δολ. 25.**

Καναδά καί Αὐστραλίας: **δολᾶρια 30.**

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

νά λένε μέσα στην καλοπέρασί τους: «Καί τί μᾶς νοιάζει ἐμᾶς, ἂν μετά ἀπό πενήντα χρόνια θά κατοικοῦν στήν Ἑλλάδα οἱ μισοί ἀπό ὅσοι οἱ σημερινοί χριστιανοί!». Σάν νά σφυρίζουν ἀδιάφορα λέγοντας: «Μετά ἀπό μᾶς ὁ κατακλυσμός!» «Ἄς ζήσουμε ἐμεῖς τώρα καλά, καί γιά τό τί θά γίνῃ μετά ἀπό πενήντα χρόνια, δέν μᾶς νοιάζει!».

• Ἄν τό πρόβλημα ἦταν μόνο **ἐθνικό**, θά χαρακτηρίζαμε τούς συμπατριώτες μας «ἀνθέλληνες». Ἄλλά τό πρόβλημα κυρίως εἶναι **πνευματικό**. Δέν ἀφορᾶ στό μέλλον μόνο τῆς **ἐπίγειας Πατρίδας**, πού μᾶς τήν παρέδωσαν οἱ ἥρωές μας ὄχι γιά νά τήν ἐξαφανίσουμε μέ τήν ὀλιγοπαιδία. Ἀφορᾶ κυρίως στήν ἀληθινή καί **αἰώνια Πατρίδα** μας. Ὅσοι ἤ σκοτώνουν τό μέλλον τῆς Ἑλλάδος μέ τίς **ἐκτρώσεις** ἢ ὀδηγοῦν τήν Ἑλλάδα σέ ἀφανισμό μέ τήν ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας, αὐτοί δέν εἶναι χριστιανοί, δέν ζοῦν μέ τό ὄραμα τῆς αἰώνιας Πατρίδας (Ἐβρ. ιγ' 14).

• Ἐπανερχόμεθα στό **δημογραφικό** μέ ἀφορμή στατιστικές μελέτες δύο κατηγοριῶν πανεπιστημίου. Σύμφωνα μ' αὐτές:

1. Τά τελευταῖα ἑννέα χρόνια (1.1.2011 - 1.1.2020), μέ βᾶσι τίς ἐκτιμήσεις τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, ὁ πληθυσμός τῆς Ἑλλάδος μας ἔχει μειωθῆ κατά **450.000 κατοίκους!**

2. Τήν ἴδια περίοδο τό ἰσοζύγιο γεννήσεων - θανάτων εἶναι τραγικά ὑπέρ τῶν θανάτων. Ἀγγίζει τόν ἀριθμό τῶν **223.000** ἡ ὑπεροχή τῶν θανάτων.

2. Μετά ἀπό 20 χρόνια θά εἴμαστε σχεδόν **κατά ἓνα ἑκατομμύριο λιγότεροι** ἀπό ὅ,τι σήμερον.

• Ἡ πατρίδα μας πέρασε πολλές δύσκολες περιόδους, ὅπως ἦσαν οἱ πόλεμοι. Παρά ταῦτα οἱ Ἕλληνες δέν σκέφτηκαν νά πᾶνε κόντρα στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Παράδειγμα ἡ περίοδος μετά τό 1949. Ἐρείπια τά σπίτια τῶν Ἑλλήνων, ἀλλά μέσα σ' αὐτά κατοικοῦσαν πιστοί χριστιανοί. Καί ἀκόμη μέσα σ' αὐτά τά χαλασμένα ἀνθρώπινα κλουβιά κελαιδοῦσαν **πολλά ἔμψυχα πουλιά**. Ζοῦσαν **πολύτεκνες** οἰκο-

γένειες. Πῶς τά ἔβγαζαν πέρα; Ἕνα σύνθημα εἶχαν: «Ἔχει ὁ Θεός!»!

• Τώρα ὑπάρχουν παντοῦ σχεδόν σπῆτια ὠραία μέ ὅλα τά σύγχρονα μέσα. Λείπουν ὅμως τά παιδιά. Τή θέσι τους τήν ἔχουν πάρει τά **σκυλιά** καί τά **γατιά**.

• Ὅταν τό Κράτος, καί μέ τή σημερινή Κυβέρνησι νοιάζεται γιά τούς παντός εἶδους **ἀνώμαλους** καί διεστραμμένους, μέ ὅλο τό συνονθύλευμα, πού συνωστίζεται στή λέξι ΛΟΑΤΚΙ, φυσικό εἶναι νά ἔχουμε ἔλλειψι παιδιῶν. Τί νά τούς κάνῃς τούς ΛΟΑΤΚΙ, κ. πρωθυπουργέ; Καί τί νά τόν κάνουν τόν... «γάμο» μεταξύ τους, πού θέλετε νά τούς παραχωρήσετε; Καί πῶς εἶναι δυνατόν νά ἐγκρίνετε καί υἱοθεσία παιδιῶν στό ὀμόφυλο ζευγάρι; Ποιόν θά φωνάζει «μπαμπᾶ» τό παιδί καί ποιόν «μαμᾶ»;

• Ὅταν καί τά παιδιά πού συλλαμβάνονται ἀπό κανονικά ζευγάρια τό Κράτος παρέχει τό δικαίωμα νά σκοτώνονται ὡς ἔμβρυα μέ τίς **ἀμβλώσεις**, πῶς θέλετε, κ. πρωθυπουργέ, νά ὑπάρχη μέλλον σ' αὐτόν τόν τόπο. Καλές εἶναι οἱ συμφωνίες μέ ἄλλα κράτη, ἀλλά τή συμφωνία μέ τόν Δημιουργό τήν ἔχουμε ξεσχίσει.

• Ὅταν καί λεγόμενα χριστιανικά ζευγάρια καταπατοῦν τό νόμο τῆς τεκνογονίας μέ τούς διάφορους αἰσχροῦς τρόπους **ἀποφυγῆς**, πῶς θέλετε, ὦ Συνέλληνες, νά μή μείνουν τά βράχια καί οἱ πεδιάδες τῆς Ἑλλάδας χωρίς παρουσία Ἑλλήνων;

• Κι ἂν σωθοῦμε, ὅσοι σωθοῦμε, ἀπό τήν πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ, ἡ φρικτή **πανδημία τῆς ὀλιγοπαιδίας** θά ἀφανίσῃ τό Γένος. Καί τότε θ' ἀκουστῇ ὁ φοβερός λόγος τοῦ Κυρίου: «Ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος» (Ματθ. κγ' 39).

Ἀξιολόγησις γιάτί ὄχι;

Ἄλος ἔχει προκληθῆ στόν ἐκπαιδευτικό κόσμο γιά τό θέμα τῆς **ἀξιολογήσεως**. Δέν θέλουν οἱ συνδικαλιστικές ὁμοσπονδίες ἐπ' οὐδενί λόγω τήν ἐφαρμογή τοῦ σχετικοῦ νόμου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Δέν ἀνέχονται νά ἀξιολογῆται ἡ προσωπικότητά τους, τό ἔργο τους, ὁ τρόπος διδασκαλίας τους, ἡ συμπεριφορά τους,

ή παιδαγωγική τους ικανότητα, τό ενδιαφέρον τους για τή διακονία τους. Θέλουν νά είναι παντελῶς **ἀνεξέλεγκτοι**.

- Φυσικά ὑπάρχουν οἱ **φιλότιμοι** δάσκαλοι καί καθηγητές. Ἡ στάσις τους στήν ἔδρα εἶναι ἱερή. Μέ πολύ σεβασμό στέκουν μπροστά στίς **εὐπλαστες ψυχές** οἱ καλοί **δάσκαλοι**. Καί μέ κατάρτισι καί διδακτική μαεστρία στέκουν μπροστά στίς **ἐφηβικές** ψυχές οἱ σωστοί **καθηγητές**. Δέν μπαίνουν στήν τάξι ὡς μισθοφόροι, ἀλλά ὡς ἀχθοφόροι ἱεροῦ ἔργου.

Τέτοιου εἴδους ἐκπαιδευτικοί δέν χρειάζονται ἐπιτήρησι, οὔτε ἐπιθεώρησι. Ἡ εὐσυνειδησία τῆς ψυχῆς τους, ἡ κατάρτισις τῆς διανοίας τους καί ἡ ἐπιμελής προετοιμασία τους ὄχι μόνο ἐλκύουν, ἀλλά καί καθίστανται πρότυπα ζωῆς.

- Πόσοι ὅμως ἐκπαιδευτικοί στέκουν σέ τέτοιο ὕψος. Καί νά εἴσθε σίγουροι, ὅτι οἱ ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς τους ἐκπαιδευτικοί δέν φοβοῦνται τήν ὅποιαδήποτε ἀξιολόγησι.

- Στούς ἄλλους ὅμως, πού εἶναι καί οἱ περισσότεροι, λίγα σύντομα ἐρωτήματα:

- Σεῖς, κύριοι τῆς ἐκπαιδεύσεως, δέν κάνετε **ἀξιολόγησι**; Δέν ἀξιολογεῖτε (βαθμολογεῖτε) τούς μαθητές σας. Δέν ἀξιολογεῖτε τά βιβλία πού διδάσκετε; Δέν ἀξιολογεῖτε τή διαγωγή τῶν παιδιῶν;

- Μήπως διδάσκοντες τά παιδιά ξεχά-

σατε νά διδάσκετε τόν ἑαυτό σας; «Ὁ διδάσκων ἕτερον σεαυτόν οὐ διδάσκει;» (Ρωμ. β' 21)

- Ἡ σωστή ἀξιολόγησις τῶν ἐκπαιδευτικῶν, πού μέχρι πρὶν ἀπό λίγα χρόνια ὑφίστατο, δέν ἀποβλέπει σέ τιμωρίες. Ἀποβλέπει στή δημιουργία **ικανῶν δασκάλων**. Εἶναι καί ἡ παραγγελία τοῦ ἀποστόλου Παύλου στόν ἐπίσκοπο Τιμόθεο: Νά ἀξιολογήσ ὑποψηφίους δασκάλους τοῦ Εὐαγγελίου, «*οἷτινες ἱκανοί ἔσσονται καί ἐτέρους διδάξαι*» (Β' Τιμ. β' 2).

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Ἄρχιμ. Δανιήλ Ἀεράκη

Οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων τεῦχος Γ'

Ἀρχιμανδρίτου Δανιήλ Γ. Ἀεράκη

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

τεῦχος Γ'
κεφάλαια 20 - 28 (κ' - κη')

Ἑρμηνεῖα πρὸς οἰκοδομήν. Ἀναπτύσσει τά κεφάλαια 20-28 (κ' - κη') τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Κατάλληλο καί γιά Ἀγιογραφικούς κύκλους. Σελ. 270.

Τιμᾶται 10 εὐρώ.

Τηλ.: 2103212713-2109765440.

Ὅσοι μποροῦν, ἄς στείλουν τά 10 εὐρώ καί γιά τό 2021

Οἱ φίλοι ἀναγνώστες ἄς στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) καί γιά τό ἔτος 2021.

- Στό λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EURO BANK.
IBAN: GR 7902602360000390100353548

- Στό λογαριασμό:

123002002008865 ALPHA BANK.
IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», **Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**

- Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμα στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: 2103212713 - 2103212107.